

Oikeustapauskokoelma

JULKISASIAMIEHEN RATKAISUEHDOTUS
NILO JÄÄSKINEN
12 päivänä syyskuuta 2013¹

Asia C-555/11

**Enosi Epangelmation Asfaliston Ellados (EEAE),
Syllogos Asfalistikon Praktoron N. Attikis (SPATE),
Panellinios Syllogos Asfalistikon Symvoulon (PSAS),
Syndesmos Ellinon Mesiton Asfaliseon (SEMA) ja
Panellinios Syndesmos Syntoniston Asfalistikon Symvoulon (PSSAS)**

vastaan

**Ypourgos Anaptyxis, Antagonistikotitas kai Naftiliasja
Omospondia Asfalistikon Syllogon Ellados**

(Ennakkoratkaisupyyntö – Symvoulio tis Epikrateias (Kreikka))

Sijoittautumisoikeus ja palvelujen tarjoamisen vapaus — Direktiivi 2002/92/EY — Soveltamisala — Vakuutusedustus — Vakuutusyrityksen tai sen työntekijän harjoittaman toiminnan poissulkeminen vakuutusedustuksen piiristä — Kyseisen työntekijän mahdollisuudet harjoittaa satunnaisesti vakuutusedustusta

1. Nyt käsiteltävä ennakkoratkaisupyyntö on ensimmäinen asia, jossa unionin tuomioistuimen on tulkittava direktiiviä 2002/92/EY,² jossa vahvistetaan säännöt, jotka koskevat vakuutusedustustoiminnan aloittamista ja luonnollisten henkilöiden ja oikeushenkilöiden harjoittamaa vakuutusedustusta Euroopan unionissa.

2. Esitetyllä kysymyksellä pyritään lähinnä saamaan täsmennyksiä kyseisen direktiivin 2 artiklan 3 kohdan toisessa alakohdassa tarkoitettuun ”vakuutusedustuksen” käsitteeseen.³ Tämän säännöksen mukaan vakuutusyrityksen tai kyseisen vakuutusyrityksen vastuulla toimivan vakuutusyrityksen työntekijän harjoittamaa vakuutusedustusta ei pidetä vakuutusedustuksena.

3. Asian taustalla on riita, jossa ovat vastakkain yhtäältä Enosi Epangelmation Asfaliston Ellados (EEAE) (Kreikan vakuutusalan ammatillinen liitto) ja muita vakuutusedustuksen alan ammatillisia järjestöjä eli Syllogos Asfalistikon Praktoron N. Attikis (SPATE), Panellinios Syllogos Asfalistikon Symvoulon (PSAS), Syndesmos Ellinon Mesiton Asfaliseon (SEMA) ja Panellinios Syndesmos Syntoniston Asfalistikon Symvoulon (PSSAS) (jäljempänä yhdessä EEAE ym.) ja toisaalta Ypourgos Anaptyxis (Kreikan kehitysministeriö) ja Omospondia Asfalistikon Syllogon Ellados (Kreikan vakuutuksenantajien keskusliitto, jäljempänä OASE).

1 — Alkuperäinen kieli: ranska.

2 — Vakuutusedustuksesta 9.12.2002 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EYVL 2003, L 9, s. 3).

3 — Huomattakoon, että ennakkoratkaisupyyntön esittänyt tuomioistuin viittaa ”direktiivin 2002/92 3 artiklan 3 kohdan toiseen alakohtaan”. Koska kysymyksen kohteena oleva käsite ”vakuutusedustus” määritellään saman direktiivin 2 artiklan 3 kohdassa eikä 3 artiklassa, tämä kirjoitusvirhe on mielestäni korjattava.

4. EEAE ym. katsovat tässä oikeudenkäynnissä, että kansalliset täytäntöönpanotoimenpiteet eivät ole direktiivin 2002/92 mukaisia, koska näillä toimenpiteillä heikennetään vakuutusedustukseen liittyvää itsenäistä ammatinharjoittamista Kreikassa. Kuten asiakirja-aineistosta ilmenee, riidanalaisen kansallisen lainsäädännön mukaan kenellä tahansa vakuutusyrityksen työntekijällä on lupa harjoittaa vakuutusedustusta satunnaisesti sillä edellytyksellä, että tuloille asetettua enimmäisrajaa noudatetaan, ilman että häneen sovellettaisiin direktiivin mukaisia vaatimuksia.

I Asiaa koskevat oikeussäännöt

A Direktiivi 2002/92

5. Direktiivin 2002/92 johdanto-osan 9, 13 ja 14 perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

- ”(9) Vakuutustuotteiden jakelijoina voivat toimia monentyyppiset henkilöt tai laitokset, kuten asiamiehet, välittäjät ja vakuutusedustusta harjoittavat pankit. Toimijoiden tasapuolinen kohtelu ja asiakkaan suoja edellyttävät, että kaikki nämä henkilöt tai laitokset kuuluvat tämän direktiivin soveltamisalaan.
- (13) Tätä direktiiviä ei olisi sovellettava vakuutusedustusta sivutoimisesti harjoitaviin henkilöihin, tietyin ankarin edellytyksin.
- (14) Sen jäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen, jossa vakuutus- ja jälleenvakuutusedustajan asunto tai keskushallinto sijaitsee, olisi rekisteröitävä edustaja, edellyttäen, että tämä täyttää tiukat ammatilliset vaatimukset, jotka liittyvät pätevyyteen, hyvään maineeseen, ammatilliseen vastuuvakuutukseen ja taloudelliseen kapasiteettiin.”

6. Direktiivin 2002/92 1 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Tällä direktiivillä vahvistetaan jäsenvaltioon sijoittautuneiden tai sijoittautumaan aikovien luonnollisten henkilöiden ja oikeushenkilöiden vakuutus- ja jälleenvakuutusedustustoiminnan aloittamista ja harjoittamista koskevat säännöt.”

7. Direktiivin 2002/92 2 artiklan 3 kohdan sanamuoto on seuraava:

”Tässä direktiivissä tarkoitetaan:

--

- 3) ’vakuutusedustuksella’ esittelemistä, ehdottamista tai muuta vakuutussopimusten tekemiseen liittyvää valmistelevaa toimintaa tai tällaisten sopimusten tekemistä, tai avustamista vakuutussopimuksen hoidossa ja täyttämässä erityisesti vahinkotapauksissa.

Vakuutusyrityksen tai kyseisen vakuutusyrityksen vastuulla toimivan vakuutusyrityksen työntekijän harjoittamaa tällaista toimintaa ei pidetä vakuutusedustuksena.

Vakuutusedustuksena ei pidetä tietojen antamista satunnaisesti muun ammattitoiminnan yhteydessä, edellyttäen, että toiminnan tarkoituksena ei ole auttaa asiakasta tekemään tai soveltamaan vakuutussopimusta, eikä ammattimaista vakuutusyrityksen vahingonselvittelyä tai vahingonarviointi- ja -korvaustoimintaa.”

8. Kyseisen direktiivin 3 artiklan, jonka otsikkona on ”Rekisteröinti”, 6 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Jäsenvaltioiden on huolehdittava, että vakuutusyritykset käyttävät ainoastaan rekisteröityjen vakuutus- ja jälleenvakuutusedustajien ja 1 artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen henkilöiden tuottamia vakuutus- ja jälleenvakuutusedustuspalveluja.”

9. Kyseisen direktiivin 4 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Vakuutus- ja jälleenvakuutusedustajilla on oltava edustajan kotijäsenvaltion määrittelemät asianmukaiset tiedot ja taidot.

--

Jäsenvaltioiden ei tarvitse soveltaa tämän kohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettua vaatimusta kaikkiin luonnollisiin henkilöihin, jotka työskentelevät yrityksessä ja jotka harjoittavat vakuutus- tai jälleenvakuutusedustusta. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kohtuullinen määrä vakuutus- tai jälleenvakuutusedustukseen suoraan osallistuva henkilöstö osoittaa omaavansa tehtäviensä hoitamiseen tarvittavat tiedot ja taidot. --”

B Kreikan lainsäädäntö

1. Presidentin asetus 190/2006

10. Direktiivi 2002/92 on pantu täytäntöön Kreikan oikeudessa presidentin asetuksella 190/2006,⁴ jonka 2 §:n 3 momentin 2 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Vakuutusedustuksella’ tarkoitetaan esittelemistä, ehdottamista tai muuta vakuutus sopimusten tekemiseen liittyvää valmistelevaa toimintaa tai tällaisten sopimusten tekemistä, tai avustamista vakuutus sopimuksen hoidossa ja täyttämässä erityisesti vahinkotapauksissa. Tällaista toimintaa ei pidetä vakuutusedustuksena, jos sitä harjoittaa vakuutus yritys tai vakuutus yrityksen työntekijä, joka on kyseiseen yritykseen työsuhteessa ja toimii tämän yrityksen vastuulla --”

2. Laki 3557/2007

11. Presidentin asetusta 190/2006 on muutettu lailla 3557/2007,⁵ jonka 15 §:n 2 momentilla lisättiin kyseisen asetuksen 2 §:n 3 momenttiin uusi kohta, jonka sanamuoto on seuraava:

”Poikkeuksellisesti edellisessä kohdassa tarkoitettu vakuutus yrityksen työntekijä voi harjoittaa vakuutusedustusta ilman, että häneen sovelletaan tämän asetuksen säännöksiä, jos hänen tästä toiminnasta saamansa vuosittaiset bruttotulot ovat kokonaisuudessaan enintään 5 000 (viisituhatta) euroa.”

4 — FEK A' 196.

5 — FEK A' 100/14.5.2007.

12. Lain 3557/2007 11 §:n 3 momentin b kohdan mukaan kehitysministerin päätöksellä, joka on annettava 30 päivän kuluessa tämän lain julkaisemisesta, täsmennetään asiakirjat, jotka todistavat vakuutus- tai jälleenvakuutusedustajiksi, sidoksissa oleviksi vakuutus- ja jälleenvakuutusedustajiksi, vakuutusyritysten työntekijöiksi ja vakuutus- ja jälleenvakuutusedustusyrittysten työntekijöiksi pyrkivien yleiset kaupalliset tai ammatilliset tiedot, sekä tapaukset, joissa kyseisillä henkilöillä on oltava lisäkoulutusta.

3. Päätös K3-8010

13. Kehitysministeriön valtiosihteerin päätös K3-8010/8.8.2007⁶ tehtiin lain 3557/2007 11 §:n 3 momentin b kohdan nojalla. Kyseisen päätöksen XX §:ssä säädetään seuraavaa:

”Vakuutusyrityksen työntekijä voi harjoittaa vakuutusedustusta ilman, että häneen sovelletaan velvollisuutta rekisteröityä toimivaltaiseen kauppakamariin, jos hänen tästä toiminnasta provisioina saamansa vuosittaiset bruttotulot ovat kokonaisuudessaan enintään 5 000 (viisituhatta) euroa. Jos hänen tästä toiminnasta saamansa vuosittaiset bruttotulot ylittävät mainitun määrän, työntekijän on ilmoitauduttava toimivaltaiseen kauppakamariin niiden ehtojen mukaan, jotka koskevat sitä vakuutusedustuluokkaa, johon hän on päättänyt rekisteröityä. Vakuutusyrityksen työntekijän tehtävä ei sovi yhteen vakuutusneuvojan tehtävän kanssa.”

II Pääasia, ennakkoratkaisukysymys ja asian käsittely unionin tuomioistuimessa

14. EEAE ym. edustavat ammatillisia järjestöjä, joiden tarkoituksena on vakuutusedustuksen alalla vapaina ammatinharjoittajina toimivien jäsentensä ammatillisten ja taloudellisten intressien puolustaminen. EEAE ym. nostivat 29.10.2007 ennakkoratkaisupyynnön esittäneessä tuomioistuimessa kumoamiskanteen, joka kohdistui muun muassa päätöksen K3-8010 XI §:ään. Ne riitauttivat tällä kanteella tämän pykälän yhteensopivuuden direktiivin kanssa siltä osin kuin siinä suljetaan pois tietyin edellytyksin sen soveltaminen vakuutusyritysten työntekijöihin, jotka harjoittavat vakuutusedustusta ilman direktiivin 4 artiklan 1 kohdassa edellytettyä pätevyyttä.

15. Kuten ennakkoratkaisupyynnöstä ilmenee, ennakkoratkaisupyynnön esittänyt tuomioistuin epäilee päätöksen K3-8010 XI §:ään kohdistuvan kumoamiskanteen perusteltavuutta. Kyseinen tuomioistuin näet katsoo, että koska Kreikan lainsäädäntö, tulkittuna direktiivin 2002/92 mukaisesti, antaa mahdollisuuden varmistua siitä, että vakuutusyrityksen työntekijä, joka harjoittaa satunnaisesti vakuutusedustusta, toimii aina tätä toimintaa harjoittaessaan sen yrityksen vastuulla ja valvonnassa, joka hankkii hänelle myös tarvittavan koulutuksen, direktiivin edellytysten pitäisi katsoa täyttyvän riippumatta kyseisen työntekijän ja hänen yrityksensä välisestä siteestä, kun hän harjoittaa tätä toimintaa.

16. Koska tämän tuomioistuimen toinen osasto ei kuitenkaan näytä yhtyvän tähän näkemykseen, Symvoulio tis Epikrateias (Kreikka) on päättänyt lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavan ennakkoratkaisukysymyksen:

”Onko direktiivin 2002/92 [2] artiklan 3 kohdan toista alakohtaa, jonka mukaan ’vakuutusyrityksen tai kyseisen vakuutusyrityksen vastuulla toimivan vakuutusyrityksen työntekijän harjoittamaa (saman artiklan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettua) toimintaa ei pidetä vakuutusedustuksena’, tulkittava siten, että vakuutusyrityksen työntekijä, joka ei täytä [kyseisen] direktiivin 4 artiklan 1 kohdassa

6 — FEK B' 1600/17.8.2007; jäljempänä päätös K3-8010.

tarkoitettuja vaatimuksia, voi satunnaisesti ja muutoin kuin päätoimisesti harjoittaa vakuutusedustusta silloinkin, kun kyseinen työntekijä ei ole alisteisessa työsuhteessa yritykseen, joka kuitenkin valvoo hänen toimintaansa, vai sallitaanko direktiivissä tällainen toiminta ainoastaan siinä tapauksessa, että sitä harjoitetaan tällaisessa alisteisessa työsuhteessa?”

17. Ennakkoratkaisupyyntö saapui unionin tuomioistuimen kirjaamoon 3.11.2011. Kirjallisia huomautuksia ovat esittäneet EEAE ym., OASE, Kreikan, Belgian, Kyproksen ja Itävallan hallitukset sekä komissio. OASE, Kreikan hallitus ja komissio osallistuivat 20.6.2013 pidettyyn istuntoon.

III Arviointi asiasta

A Direktiivi 2002/92

1. Direktiivin tarkoitus ja soveltamisala

18. Johdannoksi totean, että asiakirja-aineiston perusteella vaikuttaa siltä, että direktiivin 2002/92 asianomaisten säännösten sananomukainen tulkinta ei johda yksiselitteiseen tulokseen, jonka perusteella ennakkoratkaisupyyntöä esittänyt tuomioistuin voisi ratkaista käsiteltävänä olevan asian. Näin ollen on nojaututtava vakiintuneeseen oikeuskäytäntöön, jonka mukaan unionin oikeussäännön merkityksen määrittämiseksi on otettava huomioon samanaikaisesti sen tavoitteet, asiayhteys ja sanamuoto.⁷

19. Tältä osin on yleisesti tunnettua, että vakuutusedustajilla on keskeinen asema vakuutuslaitosten jakelun alalla Euroopan unionissa. Kuten direktiivin 2002/92 johdanto-osan kuudennesta ja seitsemännestä perustelukappaleesta ilmenee, direktiivin tarkoituksena on poistaa esteet, joita nämä edustajat voisivat kohdata käyttäessään sijoittautumisvapautta ja palvelujen tarjoamisen vapautta. Vakuutusedustajilla on merkittävä tehtävä myös vakuutuslaitosten etujen suojelemissa paitsi jakaessaan yhteisön eri vakuutusyhtiöiden markkinoimia vakuutuksia, myös neuvossa ja auttaessaan vakuutuslaitoksia analysoimalla asiakkaiden erityistarpeita.⁸

20. Direktiivissä 2002/92, joka on laadittu uuden lähestymistavan mukaisesti yhdenmukaistamistoimeksi, jolla annetaan toimintaa eikä asianomaista henkilöä koskevaa lainsäädäntöä,⁹ on siis vahvistettu säännöt, jotka koskevat vakuutusedustustoiminnan aloittamista ja harjoittamista, asettamalla vakuutusedustajille erityisesti sellaisia velvoitteita kuin rekisteröitymisvelvoite ja vähimmäistason ammatillisten vaatimusten noudattaminen.¹⁰ Direktiivi on myös keino suojella vakuutuslaitoksia, ja sen tarkoituksena on helpottaa vakuutuslaitosten tarjoamista kuluttajille.

7 — Ks. asia C-33/11, A, tuomio 19.7.2012, 27 kohta.

8 — Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi vakuutusedustuksesta (KOM(2000) 511 lopullinen).

9 — Toisin kuin toimenpiteistä sijoittautumisvapauden sekä palvelujen tarjoamisen vapauden tehokkaan käyttämisen helpottamiseksi vakuutusasiamiesten ja vakuutusvälittäjien (ryhmästä 630 ISIC) toiminnassa, sekä erityisesti kyseistä toimintaa koskevista siirtymätoimenpiteistä 13.12.1972 annetussa neuvoston direktiivissä 77/92/ETY (EYVL 1977, L 26, s. 14), tässä direktiivissä yhdenmukaistamista ei ole toteutettu olemassa olevien edustajaryhmien, vaan kokonaisvaltaisesti vakuutusedustustoiminnan perusteella.

10 — Direktiivin 3 ja 4 artiklan mukaan olennaiset vaatimukset koskevat rekisteröintiä, ammatillista pätevyyttä, hyvämaineisuuksia, korvausvastuun kattavaa vakuutusta sekä asiakkaiden varojen suojelemistoimia.

21. Direktiivissä 2002/92 otetaan tätä tarkoitusta varten käyttöön vastavuoroisen tunnustamisen järjestelmä,¹¹ joka perustuu yhdenmukaistettuihin pätevyysvaatimuksiin ja vakuutusedustajien käytön rajoittamiseen, mikä näkyy vakuutusyriyksille asetetussa velvoitteessa käyttäen vain rekisteröityjen edustajien tarjoamia vakuutusedustuspalveluja.¹²

22. Direktiivissä 2002/92 omaksutusta uudesta, funktionaalista lähestymistavasta seuraa, että sen soveltamisala määritetään joko rajaamalla vakuutusedustustoiminnan käsite¹³ tai jättämällä soveltamisalan ulkopuolelle henkilöitä, jotka tarjoavat tiettytyyppisiä edustuspalveluja.¹⁴

2. Edustuksen ja edustajan määritelmät

23. Direktiivin 2002/92 2 artiklan 3 kohdassa omaksutun ”vakuutusedustuksen” määritelmän perusteella kyseinen käsite kattaa vakuutussopimusten esittelemistä, ehdottamista tai muuta vakuutussopimusten tekemiseen liittyvää valmistelevaa toimintaa tai tällaisten sopimusten tekemistä, tai avustamista vakuutussopimuksen hoidossa ja täyttämässä erityisesti vahinkotapauksissa.

24. Direktiivin 2 artiklan 3 kohdan toisessa alakohdassa kuitenkin säädetään, että vakuutusyhtiön tai kyseisen vakuutusyhtiön vastuulla toimivan vakuutusyhtiön työntekijän harjoittamaa tällaista toimintaa ei pidetä vakuutusedustuksena. Tästä seuraa, että näihin henkilöryhmiin ei sovelleta direktiivin vaatimuksia, vaikka heillä on oikeus harjoittaa toimintaa, johon kuuluu vakuutussopimusten ehdottaminen, niiden tekeminen ja avustaminen niiden hoidossa. Lisäksi vaikuttaa siltä, että ero, joka direktiivissä tehdään yrityksen toimien ja sen työntekijöiden toimien välillä, on tarpeeton lukuun ottamatta tapauksia, jossa sopimuksia tehdään ilman henkilökohtaista kontaktia yrityksen edustajan kanssa.¹⁵

25. Direktiivin 2002/92 2 artiklan saman 3 kohdan kolmannessa alakohdassa suljetaan sitä vastoin edustuksen käsitteen ulkopuolelle tietojen antaminen satunnaisesti muun ammattitoiminnan yhteydessä.¹⁶

26. Lisäksi tiettyjä toimintoja on jätetty direktiivin 2002/92 soveltamisalan ulkopuolelle direktiivin 1 artiklan 2 kohdan nojalla, vaikka ne kuuluvat vakuutusedustuksen käsitteen piiriin. Tämä koskee henkilöryhmää, joka tarjoaa vakuutussopimuksia, jotka täyttävät kaikki edellä mainitut edellytykset, ja myös edellytyksen, joka liittyy vuotuisen vakuutusmaksun 500 euron enimmäismäärää koskevaan de minimis -sääntöön, sekä edellytyksen, joka liittyy vakuutussopimuksen voimassaoloaikaan, joka saa olla enintään viisi vuotta.

27. Direktiiviin 2002/92 sisältyy siten vakuutusedustuksen käsitteen funktionaalinen määritelmä, joka mahdollistaa eri edustajaluokkien (vakuutuksenvälittäjä, vakuutusasiamies, aliasiamies) sekä myös muiden jakelukanavien, kuten finanssitavaratalojen harjoittaman vakuutustoiminnan kattamisen.¹⁷ Kuten direktiivin johdanto-osan yhdeksännestä perustelukappaleesta näet ilmenee, vakuutustuotteiden jakelijoina voivat toimia monentyyppiset henkilöt tai laitokset.¹⁸

11 — Em. ehdotus direktiiviksi (KOM(2000) 511 lopullinen).

12 — Ja direktiivin 1 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuja henkilöitä. Tiettyssä jäsenvaltiossa rekisteröidyt edustajat voivat toimia muissa jäsenvaltioissa palvelujen tarjoamisen vapauden perusteella tai perustamalla sivuliikkeen. Jäsenvaltiot voivat täydentää direktiivissä säädettyjä ammatillisia vaatimuksia, mutta vain rekisteröimiensä vakuutusedustajien osalta.

13 — Direktiivin 2 artiklan 3 ja 4 kohta.

14 — Direktiivin 1 artiklan 2 ja 3 kohta.

15 — Kuten esimerkiksi silloin, kun sopimus tehdään internetissä.

16 — Esimerkiksi asianajaja, notaari, asiantuntija tai konsultti, joka antaa satunnaisesti tietoja, mutta ei ehdota vakuutussopimusta.

17 — Ks. direktiivin esitöistä KOM(2000) 511 lopullinen.

18 — Kuten direktiivin 2002/92 uudelleenlaatumishankkeesta ilmenee, sitä ei kuitenkaan sovelleta kaikkiin vakuutusmyyjiin, kuten itse vakuutusyhtiöihin. Uudelleenlaatumisen yhteydessä on siis ehdotettu, että direktiivin soveltamisalaa laajennettaisiin tähän suuntaan. Ks. tämän ratkaisuehdotuksen 59 kohta.

28. Direktiivin 2002/92 2 artiklan 5 kohdassa olevan vakuutusedustajan käsitteen piiriin kuuluu mikä tahansa luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö, joka aloittaa jälleenvakuutusedustuksen tai harjoittaa sitä korvausta vastaan. Tämä merkitsee yhtäältä sitä, että kyseessä on siis toiminta, jota harjoitetaan ammattimaisesti, ja toisaalta sitä, että henkilöitä, jotka harjoittavat vakuutusedustusta ilman rahallista ja taloudellista korvausta, ei pidetä direktiivissä tarkoitettuina vakuutusedustajina.

29. Korostettakoon tässä yhteydessä, että vakuutusedustusta voidaan harjoittaa myös sidoksissa olevan vakuutusedustuksen mallin mukaan. Direktiivin 2 artiklan 7 kohdan mukaan henkilö, joka harjoittaa tällaista toimintaa, toimii yhden tai usean vakuutusyrityksen nimissä ja lukuun.

30. Huomautettakoon lisäksi, että uuden lähestymistavan mukaisesti direktiivi 2002/92 ei sisällä erotteluja, joita tehdään kansallisella tasolla erilaisten vakuutusedustustyyppien mukaan. Esityövaiheesta lähtien kaikissa jäsenvaltioissa ei näet ole kyetty tekemään eroa asiamiesten ja välittäjien välillä.¹⁹ Näin ollen direktiivissä tarkoitettu vakuutusedustajan ammatti vastaa jäsenvaltioissa useita ammatillisia alaryhmiä.²⁰ Koska direktiivissä säädetään vähimmäisvaatimuksista, jotka koskevat niitä tietoja koskevia yksityiskohtaisia sääntöjä ja sisältöä, joita vakuutusedustajien on toimitettava potentiaalisille asiakkailleen, asiakkaiden on kuitenkin kyettävä tunnistamaan, minkä tyyppisen vakuutusedustajan kanssa he asioivat.²¹

3. Esimerkkejä direktiivin täytäntöönpanosta

31. Lopuksi on hyvä huomata, että jäsenvaltiot ovat omaksuneet erilaisia ratkaisuja direktiivin 2002/92 täytäntöönpanossa direktiivin soveltamisalaan ja siihen sisältyviin määritelmiin liittyvien erityispiirteiden mukaisesti. Esimerkiksi Ranskan lainsäädännön mukaan on erotettava toisistaan yhtäältä toiminnot, jotka jäävät vakuutusedustuksen rajojen ulkopuolelle, ja toisaalta toiminnot, jotka kuuluvat vakuutusedustuksen määritelmän piiriin mutta jotka on vapautettu siihen liittyvistä velvoitteista.²² Suomen lainsäädännössä säädetään puolestaan yleisestä vakuutusedustuksen määritelmästä, jossa täsmennetään samanaikaisesti toiminnot, joita ei pidetä vakuutusedustuksena ja jotka liittyvät vakuutusyritysten ja niiden työntekijöiden toimiin.²³

19 — Nämä käsitteet erotettiin toisistaan em. direktiivissä 77/92, joka kumottiin direktiivillä 2002/92 ja joka koski erilaisia vakuutusmyynnin ammatteja jäsenvaltioissa.

20 — Asiakirja-aineistosta ilmenee, että Kreikan lainsäädännössä tunnetaan viisi vakuutusedustajien ryhmää eli vakuutusasiamiehet, vakuutuksenvälittäjät, vakuutusneuvojat, vakuutusneuvojien koordinaattorit ja riidanalainen ryhmä eli vakuutusyritysten työntekijät. Suomen lainsäädännössä erotetaan edustuksen osalta toisistaan yhtäältä asiamies, joka on luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö, joka harjoittaa vakuutusedustusta vakuutuksenantajan lukuun ja vastuulla, ja toisaalta vakuutusmeklari, joka harjoittaa vakuutusedustusta muun asiakkaan kuin vakuutuksenantajan kanssa tekemänsä toimeksiantosopimuksen perusteella (ks. laki vakuutusedustuksesta 15.7.2005/570. Belgian lainsäädännössä säädetään kolmesta vakuutusedustajien ryhmästä: välittäjästä, joka on edustaja, joka saattaa yhteen vakuutuksenottajat ja vakuutusyritykset olematta sidottu heidän valintaansa; asiamies, joka määrittää vakuutusedustajaksi, joka harjoittaa vakuutusedustusta yhden tai useamman sopimuksen tai valtuutuksen perusteella yhden tai useamman vakuutusyrityksen nimissä ja lukuun, ja vielä aliasiamies, joka toimii vakuutusedustajana välittäjän tai asiamiehen vastuulla (ks. www.fsma.be.) Sitä vastoin Ranskan oikeudessa vakuutuslaissa (R.511-2 §) jaetaan vakuutusedustajat kuuteen ryhmään, ja vakuutusedustajalla on oikeus harjoittaa vakuutusedustusta useassa ryhmässä, joita ovat vakuutuksenvälittäjät, yleiset vakuutusasiamiehet, vakuutusvaltuutetut, jotka ovat luonnollisia henkilöitä, jotka eivät ole vakuutusyhtiön työntekijöitä, tai oikeushenkilöitä ja joilla on vakuutusyrityksen toimeksianto; vakuutusedustajan valtuutetut, joilla tarkoitetaan luonnollisia henkilöitä, jotka eivät ole vakuutusyhtiön työntekijöitä tai oikeushenkilöitä ja joilla on välittäjien, yleisten asiamiesten tai vakuutusvaltuutettujen toimeksianto; ulkomaiset vakuutusedustajat (ks. Bigot, J., "L'intermédiation en assurance: les nouvelles règles du jeu", *La semaine Juridique*, yleispainos, marraskuu 2006, nro 47, I-189).

21 — Ks. em. ehdotus direktiiviksi (KOM(2000) 511 lopullinen) ja direktiivin III luku.

22 — Langé, D., "Les intermédiaires d'assurance à l'heure du marché unique: la réforme de l'intermédiation en assurance", *Revue général du droit des assurances*, nro 2006-4, s. 857. Huomautettakoon, että Ranskan lainsäädännön mukaan vakuutusyritykset, joita pidetään yrityksinä, joilla "ei ole vakuutusedustajia" ja jotka jakelevat vakuutustuotteita hajautetuissa toimistoissaan, joihin ne sijoittavat asiakaskuntaa vastaanottavia työntekijöitä, kuuluvat tämän poikkeuksen piiriin. Kyseisten yritysten työntekijät jätetään vakuutusedustajien ammattiryhmän ulkopuolelle, eikä rekisteröitymisvelvoite koske heitä.

23 — Ks. laki 15.7.2005/570.

32. Jäsenvaltiot ovat säätäneet myös poikkeuksista, jotka liittyvät velvollisuuteen rekisteröityä kansalliseen vakuutusedustajien rekisteriin, kuten esimerkiksi Belgian oikeudessa, kun kyseessä on vakuutusedustajan omaa yritysrisiä koskeva vakuutus tai kun kyseessä on vakuutusedustus, joka koskee vakuutussopimuksia, jotka täyttävät kaikki direktiivin 2002/92 1 artiklan 2 kohdassa vahvistetut edellytykset.²⁴ Tämä pätee myös Yhdistyneen kuningaskunnan lainsäädäntöön siltä osin kuin kyseessä on vakuutuksia koskevien tietojen satunnainen toimittaminen tai tarjousten tekeminen pääasiallista toimintaa täydentävistä vakuutussopimuksista, tämän vaikuttamatta sopimusten kestoa ja tulojen enimmäismäärää koskevaan edellytykseen.²⁵

33. Esitettyyn kysymykseen on vastattava näiden seikkojen perusteella.

B Vakuutusedustuksen käsitteen rajaaminen

1. Pääasian kohteena oleva kansallinen lainsäädäntö

34. Ennakkoratkaisupyynnön esittänyt tuomioistuin pyrkii selvittämään kysymyksellään lähinnä, kattaako direktiivin 2 artiklan 3 alakohdassa oleva vakuutusedustuksen käsitteen rajaaminen tilanteen, jossa vakuutusyrityksen työntekijä,²⁶ joka ei täytä vakuutusedustajiin direktiivin nojalla sovellettavia pätevyysvaatimuksia ja joka ei toimi alisteisessa suhteessa mutta jonka toiminta on valvonnan kohteena, saa harjoittaa satunnaisesti vakuutusedustusta.

35. Aluksi on täsmennettävä, että vakuutusedustusta säännellään Kreikan oikeudessa useilla eritasoisilla säädöksillä, joiden sanamuoto ei voi olla herättämättä muutamia kysymyksiä. Vakuutusedustuksen määritelmä sisältyy näet presidentin asetukseen 190/2006, jota on muutettu myöhemmin lailla 3557/2007. Tällä lailla otettiin käyttöön edellä mainittua määritelmää koskeva poikkeus, joka perustuu jokaiseen vakuutusyrityksen työntekijään sovellettavaan tulojen enimmäismäärään. Kyseisellä säännöksellä siis ilmeisesti vapautetaan viimeksi mainitut henkilöt vakuutusedustuksen harjoittamista koskevista muotovaatimuksista ilman että kuitenkaan täsmennettäisiin, ketkä vastaavat toimintaan liittyvistä, tällä tavoin pois suljetuista velvoitteista. Lakiin 3557/2007 sisältyvän valtuutuksen nojalla tehtiin vielä päätös K3-8010 ja vahvistettiin kyseisen poikkeuksen täytäntöönpanoa koskevat verrattain epätäsmälliset säännöt.

36. Koska ennakkoratkaisupyynnön esittäneen tuomioistuimen käsiteltävänä oleva kanne koskee kuitenkin vain päätöksen K3-8010 säännösten kumoamista, tämä arviointi koskee ainoastaan kyseistä päätöstä ja erityisesti sen XX §:ää.

37. Asiakirja-aineistosta näet ilmenee, että ennakkoratkaisupyynnön esittäneessä tuomioistuimessa riidanalaisessa kansallisessa lainsäädännössä otetaan käyttöön poikkeus, jonka ulottuvuus poikkeaa direktiivin 2 artiklan 3 kohdassa olevan poikkeuksen soveltamisalasta siten, että siinä annetaan jokaiselle vakuutusyrityksen työntekijälle mahdollisuus harjoittaa satunnaisesti vakuutusedustusta enintään 5 000 euron suuruista korvausta vastaan, ilman että hänen olisi täytettävä direktiivin 4 artiklan 1 kohdan nojalla sovellettavia erityisiä edellytyksiä. Asiakirja-aineistosta ilmenee myös, että vakuutusalan työntekijä ei voi harjoittaa vakuutusneuvontaa, vaikka hänellä on lupa harjoittaa vakuutusedustusta.

24 — Ks. Belgian oikeudessa sovellettavien poikkeuksien kuvauksesta <http://www.fsma.be>.

25 — Ks. Yhdistyneessä kuningaskunnassa sovellettavasta järjestelmästä http://www.fsa.gov.uk/pubs/other/ins_reg.pdf.

26 — Huomautettakoon, että palkatun työntekijän (salarie) käsite ilmaistaan direktiivin eri kieliversioissa seuraavasti: "υπάλληλο ασφαλιστικής επιχείρησης" (kreikaksi), "empleado" (espanjaksi), "Angestellter" (saksaksi), "employee" (englanniksi), "impiegato" (italiaksi), "pracownik" (puolaksi), "työntekijä" (suomeksi) ja "anställd" (ruotsiksi), minkä vuoksi on perusteltua käyttää laajempaa käsitettä "työntekijä" (employé).

38. Huomautettakoon tässä yhteydessä, että tässä asiassa kirjallisia huomautuksia jättäneet osapuolet puoltavat erilaisia näkemyksiä. Esimerkiksi EEAE ym. katsovat, että koska päätöksen K3-8010 XI §:ssä rinnastetaan yrityksen työntekijä vakuutusedustajaan, se ei ole direktiivin mukainen. Itävallan ja Belgian hallitusten mielestä direktiivin 2 artiklan 3 kohdan toista alakohtaa on tulkittava siten, että vakuutusyrityksen työntekijä, jolla ei ole kyseisen direktiivin 4 artiklan 1 kohdassa säädettyä pätevyyttä, ei voi harjoittaa satunnaisesti vakuutusedustusta.

39. OASE:n sekä Kreikan ja Kyproksen hallitusten mielestä pitäisi katsoa, että direktiivin 2002/92 2 artiklan 3 kohdan toisen alakohdan perusteella vakuutusyrityksen työntekijä, jolla ei ole direktiivin 4 artiklan 1 kohdassa säädettyä pätevyyttä, voi harjoittaa vakuutusedustusta satunnaisesti mutta ei pääasiallisen ammattitoimintansa yhteydessä.

40. Komissio puolestaan esittää lopuksi, että direktiivin 2 artiklan 3 kohdassa säädettyä poikkeusta sovelletaan toimintaan, jota vakuutusyrityksen työntekijät harjoittavat työnantajansa vastuulla silloinkin kun toiminta ei kuulu yksinomaan heidän ”työsopimuksensa” piiriin.

2. Direktiivissä 2002/92 säädetty vakuutusedustuksen harjoittamista koskevat yksityiskohtaiset säännöt

41. Vaikuttaa siltä, että direktiivin soveltamisalan kannalta on erotettava toisistaan kolme pääasiallista tapausta, jotka liittyvät vakuutusedustuksen harjoittamiseen.

42. On ensinnäkin tarkasteltava nyt käsiteltävän asian kohteena olevaa tapausta eli vakuutusyhtiön työntekijän tapausta. Vaikka työntekijän toiminta on tässä tapauksessa omiaan kuulumaan vakuutusedustuksen yleisen määritelmän piiriin, direktiivistä ilmenee, että tällaista toimintaa ei pidetä vakuutusedustuksena.

43. Kuten Itävallan hallitus korostaa, yksi syy tämän toiminnan jättämiseen direktiivin soveltamisalan ulkopuolelle ja näin ollen sitä harjoittavia henkilöitä koskeviin direktiivin vaatimuksiin liittyvään poikkeukseen on se, että vakuutusyritysten tai niiden työntekijöiden oletetaan täyttävän ammatilliset vaatimukset, jotka takaavat vakuutuksenottajien suojan erityisesti sen vuoksi, että direktiivin mukaisesti vakuutusyrityksiä pidetään vakuutusyrityksinä sen jälkeen kun ne ovat saaneet henkivakuutuksen ensivakuutusliikkeen aloittamista ja harjoittamista koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta 5.3.1979 annetun ensimmäisen neuvoston direktiivin 79/267/ETY (EYVL L 63, s. 1) 6 artiklassa tarkoitetun virallisen toimiluvan.

44. Tämän direktiivin 2002/92 soveltamisalan rajauksen pääasiallisena tavoitteena on mielestäni se, että annetaan vakuutusyrityksille yhtäältä mahdollisuus myydä omia vakuutustuotteitaan ja toisaalta mahdollisuus toimia välittäjänä muiden vakuutusyhtiöiden, esimerkiksi saman konsernin jäsenten tai niihin kaupallisilla sopimuksilla sidoksissa olevien yritysten, tuotteiden myynnissä. Nämä näkemykset koskevat tietenkin myös kyseisten yritysten työntekijöitä.

45. Koska näet yritys voi toimia vain työntekijöidensä välityksellä, on katsottava, että kun työntekijät toimivat työnantajansa nimissä ja lukuun, heidät on rinnastettava yritykseen ja näin ollen heidän toimintansa jää direktiivin soveltamisalan ulkopuolelle. Tässä tapauksessa vakuutusedustukseen kuuluvan myynnin aikana syntynyt sopimussuhde siis sitoo vakuutusyrityksen vakuutuksenottajaan, ja työntekijä toimii ainoastaan vakuutusyrityksen valtuuttamana.

46. Komissio huomauttaa lisäksi vakuutusyrityksen ja työntekijän välisestä oikeussuhteesta perustellusti, että direktiivin 2 artiklan 3 alakohtaa on tulkittava siten, että se kattaa toiminnan, jota vakuutusyrityksen työntekijät harjoittavat työnantajansa vastuulla, vaikka tämä toiminta ei kuuluisi yksinomaan heidän kansallisessa työlainsäädännössä tarkoitetun ”työsopimuksensa” piiriin. Kun näet otetaan huomioon niiden sopimussuhteiden moninaisuus, jotka voivat yhdistää työntekijän ja työnantajan eri jäsenvaltioissa, olisi täysin mahdotonta tulkita kyseistä poikkeusta

yhdenmukaisesti.²⁷ Myöskään työntekijän saamaa korvausta koskevilla yksityiskohtaisilla säännöillä ei ole mielestäni merkitystä direktiivin määritelmien kannalta.

47. Sitä vastoin direktiivin tehokas vaikutus sulkee pois mielestäni sen, että vakuutusyrityksen työntekijät voisivat harjoittaa vakuutusedustusta omissa nimissään täyttämättä direktiivin edellytyksiä. Kuten Belgian hallitus korostaa viitatessaan vakuutusedustukseen, jota harjoitetaan satunnaisesti ja täydentävästi työntekijän ja vakuutusyrityksen yhdistävän työsopimuksen ulkopuolella, pääasian kohteena oleva kansallinen lainsäädäntö jää direktiivin 2 artiklan 3 kohdan toisen alakohdan soveltamisalan ulkopuolelle. Kyseessä ei näet ole enää vakuutustuotteiden suora myynti vaan varsinainen vakuutusedustus.

48. Asiakirja-aineistosta ilmenee, että pääasian kohteena olevassa lainsäädännössä annetaan vakuutusyrityksen työntekijälle ”kaksi hattua”, koska hän voi toimia samaan aikaan yhtäältä työnantajaansa rinnastettavana työntekijänä ja toisaalta pätevyysedot täyttämättömänä itsenäisenä asiamiehenä, kunhan hän ei ylitä tiettyä tulotaso.²⁸ Huomautettakoon, että kyseisen lainsäädännön seurauksena sallitaan kolmikantainen sopimusrakenne, joka kattaa ensinnäkin työntekijän ja vakuutuksenottajan, toiseksi vakuutuksenottajan ja vakuutusyrityksen ja kolmanneksi työntekijän ja vakuutusyrityksen. Lisäksi tällä lainsäädännöllä aiheutetaan sekaannusta, joka vaikuttaa vastuunjako koskeviin sääntöihin niiden tyypillisten velvoitteiden osalta, joita vakuutusedustajalla on vakuutuksenottajaa kohtaan.

49. Jos tällainen mahdollisuus hyväksyttäisiin, tämä vastaisi mielestäni direktiivin 2002/92 tarkoituksen kiertämistä, kun otetaan erityisesti huomioon sen soveltamisala, joka liittyy vakuutusedustuksen käsitteeseen, vakuutusedustajien ammatillista pätevyyttä koskeviin vaatimuksiin sekä vakuutuksenottajien suojelua koskevaan pakottavaan vaatimukseen.

50. Tässä yhteydessä on korostettava, että ero yrityksen työntekijän, jota sitoo lojaalisuusvaatimus työnantajaansa kohtaan, ja vakuutusedustajan välillä on muun muassa itsenäisyydessä ja puolueettomuudessa, koska vakuutusedustajan ajatellaan antavan neuvoja tasapuolisen analyysin antamista koskevan velvoitteensa perusteella, mikä ei päde työntekijään, joka toimii yrityksen nimissä ja sen edun mukaisesti. Ehdotettua tulkintaa tukee direktiivin 2002/92 tarkoitus antaa vakuutusedustajille mahdollisuus käyttää helpommin sijoittautumisvapautta ja palvelujen tarjoamisen vapautta. Yrityksen työntekijän asema merkitsee sitä, että tällaista etua ei voida käyttää.

51. Kreikan hallitus vetoaa tosin perustellusti siihen, että direktiivillä ei pyritä tyhjentävään yhdenmukaistamiseen. Tämä ei kuitenkaan vaikuta mitenkään direktiivin tavoitteeseen vahvistaa vakuutusedustajien pätevyyttä ja ammatillista osaamista koskevat vähimmäisvaatimukset, jotta voidaan ottaa käyttöön todelliset vakuutusedustuksen eurooppalaiset markkinat. Direktiivissä jätetään siten harkintavaltaa yksityiskohtaisten sääntöjen osalta mutta ei vaatimusten vähimmäistason periaatteen osalta siinä tapauksessa, että harjoitettava toiminta on vakuutusedustusta.

27 — Huomautettakoon tässä yhteydessä, että koska työlainsäädäntöä ei ole yhdenmukaistettu unionin tasolla, sopimusvapautteen kuuluvat erilaiset ratkaisut kansallisessa oikeudessa. Myös perussuhde voi olla joko työsuhde laajassa merkityksessä tai työsopimus. Tästä syystä unionin oikeudessa vakuutusyhtiöiden ”työntekijöiden” sulkemista pois vakuutusedustuksen käsitteen ulkopuolelle pitäisi kohtuudella tulkita siten, että sillä tarkoitetaan sellaisia sopimussuhteita työntekijän ja vakuutusyhtiön välillä, joille on ominaista alistaisuussuhde. Sopimussuhteessa, jossa sopimuspuolet ovat tasa-arvoisessa asemassa, ketään niistä ei voida pitää työntekijänä.

28 — Korvauskaton osalta on täsmennettävä, että direktiivin esitöistä lähtien on suljettu pois se, että direktiivin soveltamisalaa rajattaisiin vakuutusedustajien toiminnan tietyn tason mukaan (esim. vuotuisen vakuutusmaksujen perusteella), jotta sen soveltamisalan ulkopuolelle ei jätettäisi ”pieniä” edustajia, joiden ei katsota takaavan vakuutuksenottajille riittävää suojan tasoa. Ks. ehdotus direktiiviksi (KOM(2000) 511 lopullinen).

52. Joka tapauksessa direktiivin 4 artiklan 1 kohdan neljännen alakohdan säännökset, joiden nojalla jäsenvaltioiden ei tarvitse soveltaa asianmukaisia tietoja ja taitoja koskevia vaatimuksia kaikkiin henkilöihin, jotka työskentelevät yrityksessä, merkitsevät selvästi samanlaista vaatimusten mukauttamista kuin säänneltyjen ammattien osalta on tehty. On selvää samalla tavoin kuin asianajotoimisto ottaa palvelukseensa juristeja, joita ei ole merkitty asianajajaluetteloon, ja henkilöstöä, joka ei ole suorittanut oikeustieteellistä tutkintoa, että kaikkien vakuutusyrityksen työntekijöiden ei tarvitse täyttää ammatillista pätevyyttä koskevia vaatimuksia.

53. Toiseksi on tarkasteltava direktiivin 2 artiklan 7 kohdassa tarkoitetun täysin joko vakuutusyhtiön tai toisen vakuutusedustajan vastuulla toimivan sidoksissa olevan vakuutusedustajan tapausta.²⁹

54. Oikeudellisesta näkökulmasta kyseessä on tällaisen yhtiön tai toisen vakuutusedustajan asiamies, jota ei rinnasteta mainittuun yhtiöön tai vakuutusedustajaan, koska hänellä on itsenäinen asema.³⁰ Direktiivin 12 artiklan 1 kohdan mukaan vakuutusedustajan on kuitenkin annettava asiakkaalle tiedot seikoista, jotka saattavat vaikuttaa hänen puolueettomuuteensa, ja erityisesti ilmoitettava, antaako hän tasapuolisen analyysin antamista koskevaan velvoitteeseen perustuvia tietoja. Sidoksissa olevien vakuutusedustajien on ilmoitettava, että he eivät ole tasapuolisia, mikä ei koske vakuutusyhtiöiden osakkaita tai niiden työntekijöitä.

55. Korostan kuitenkin, että sidoksissa oleva vakuutusedustaja on velvollinen toimimaan vakuutusedustajana vakuutusyrityksen nimissä ja lukuun. Tämä sulkee mielestäni pois sen, että työntekijä voisi toimia samaan aikaan sekä työntekijään että työnantajaansa sidoksissa olevana vakuutusedustajana.

56. Sidoksissa olevan vakuutusedustajan tehtävä merkitsee näet välttämättä sitä, että vakuutusedustus täydentää jotain muuta toimintaa. Jos hyväksyttäisiin se, että tämä ”muu toiminta” voisi olla työsuhte vakuutusyhtiön kanssa, tulisi esiin kysymys siitä, mihin toimenpiteisiin pitäisi tämän perusteella ryhtyä, jotta säilytettäisiin vakuutuksenottajien suoja ja vältettäisiin sekaannus näiden eri roolien välillä.

57. Pääasian kohteena olevassa lainsäädännössä sallitaan se, että jokaiselle vakuutusyhtiön työntekijälle, eli sananmukaisen tulkinnan mukaan myös tekniselle tai vartiointi- ja siivoushenkilöstölle, maksetaan korvaus siitä, että he tekevät kauppoja samalla tavoin kuin asiamies velvoiteoikeudessa tarkoitettussa mielessä.³¹ Huomattakoon lisäksi, että Kreikan hallituksen asiamies näyttää istunnossa kiistäneen tämän tulkinnan kansallisista oikeussäännöistä osoittamatta kuitenkaan, että kansallisessa oikeudessa olisi säännöksiä, joilla rajattaisiin tämä mahdollisuus koskemaan ainoastaan vakuutusyritysten erikoistuneita työntekijöitä.

58. Kolmanneksi on vielä tarkasteltava tapausta, jossa itsenäinen vakuutusedustaja toimii asiakkaan edustajana vakuutusyhtiöön nähden. Direktiiviä 2002/92 sovelletaan kaikilta osin tällaisiin tapauksiin, ja jäsenvaltioiden on määritettävä vaatimukset, jotka koskevat tietoja ja taitoja, joita edustajilla on oltava.

29 — Sidoksissa olevan vakuutusedustajan määritelmä laajennetaan edustajiin, jotka työskentelevät toisen vakuutusedustajan vastuulla, uudelleenlaaditun direktiivin muutetussa 2 artiklassa (ks. ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi vakuutusedustuksesta (KOM(2012) 360 lopullinen)).

30 — Sidoksissa olevan asiamiehen ammatti esitellään muissa rahoitusmarkkinoita koskevissa direktiiveissä, kuten sijoituspalveluista arvopaperimarkkinoilla 10.5.1993 annetussa neuvoston direktiivissä 93/22/ETY (EYVL L 141, s. 27) ja rahoitusvälineiden markkinoista sekä neuvoston direktiivien 85/611/ETY ja 93/6/ETY ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2000/12/EY muuttamisesta ja neuvoston direktiivin 93/22/ETY kumoamisesta 21.4.2004 annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2004/39/EY (EUVL L 145, s. 1).

31 — Kuten asiakirja-aineistosta ilmenee, on niin, että jos työntekijät toimittavat työnantajalleen, joka on vakuutusyritys, vakuutusopimuksia, heillä on oikeus korvaukseen riippumatta heidän työsopimuksien perustavasta palkastaan.

59. Huomautettakoon tästä, että direktiivin 2002/92 uudelleenlaatimisen yhteydessä on päätetty laajentaa sen soveltamisalaa siten, että siihen sisällytetään vakuutus- ja jälleenvakuutusyhtiöiden ilman vakuutusedustusta suorittama vakuutus sopimusten myynti. Tarkistettua direktiiviä koskevassa ehdotuksessa pyritään myös siihen, että sitä sovellettaisiin kaikkiin jakelukanaviin (suorat tilaukset, autonvuokraus jne.).³² On korostettava, että direktiivin uudelleenlaaditun version mukaan palvelujen ohella sivutoimisesti myytävät vakuutus sopimukset kuuluvat tarkistuksen jälkeen direktiivin soveltamisalaan.³³

IV Ratkaisuehdotus

60. Edellä esitetyn perusteella ehdotan, että unionin tuomioistuin vastaisi Symvoulio tis Epikrateiasin esittämään kysymykseen seuraavasti:

Vakuutusedustuksesta 9.12.2002 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2002/92/EY 2 artiklan 3 kohdan toista alakohtaa on tulkittava siten, että vakuutusyrityksen työntekijä, jolla ei ole kyseisen direktiivin 4 artiklan 1 kohdassa säädettyä pätevyyttä, ei voi harjoittaa satunnaisesti vakuutusedustusta hänen ja tämän yrityksen välisestä sopimussuhteesta johtuvan alisteisuussuhteen ulkopuolella vuosittaisen varoja koskevan ylärajan mukaisesti. Sitä vastoin vakuutusyhtiön sellaisen työntekijän toiminta, joka toimii työnantajansa nimissä ja lukuun, jää direktiivin soveltamisalan ulkopuolelle.

32 — Näin ollen ehdotetussa uudelleenlaadittavassa tekstissä direktiivin 2 artiklan 3 kohdan toinen alakohta kumotaan ja korvataan sen ensimmäiseen alakohtaan lisättävällä virkkeellä, jonka mukaan ”vakuutusedustuksella” tarkoitetaan muun muassa toimintaa, jota ”harjoittaa vakuutusyritys ilman vakuutusedustajaa”. Ks. em. ehdotus direktiiviksi (KOM(2012) 360 lopullinen).

33 — Tämä koskee esimerkiksi matkatoimistojen myymiä matkavakuutus sopimuksia ja autovuokraamojen ja leasing-yhtiöiden myymiä yleisiä vakuutus sopimuksia. Ks. em. ehdotus direktiiviksi (KOM(2012) 360 lopullinen).